

ת"פ 44531/01 - שלמה חולין, שרה חולין, מור מנחם חולין, אור רוית חולין, שיאל חולין, ברוך חולין נגד ועדת מקומית לתכנון ובניה חולון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעוורים פליליים

עתפ"ב 20-01-44531 חולין ואח' נ' ועדת מקומית לתכנון ובניה חולון

לפני כבוד השופט אברהם הימן

- 1. שלמה חולין
- 2. שרה חולין
- 3. מור מנחם חולין
- 4. אור רוית חולין
- 5. שיאל חולין
- 6. ברוך חולין

נגד
המשיבה

ועדה מקומית לתכנון ובניה חולון

פסק דין

לפני עורך על החלטת בית משפט לעניינים מקומיים בחולון (כב' השופט א' צ'נוביץ) בתיק ב"ש 65/19 מיום 13.1.20 לפיה נדחתה בקשה המערערים לביטול צו הרישה ללא הרשה.

רקע דין

מדובר בצו הרישה ללא הרשה שניית במעמד צד אחד שנית ביום 4.12.19 לחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 (להלן: "חוק התכנון והבנייה").

הצו מורה על הרישה מידית של בנייה אסורה הנמצאת באזורי המכמה "המשולש החקלאי" הנמצא בגבול הערים חולון וראשון לציון, הידוע כגוש 6022 חלקות 53 ו-54 בתחום הרשות המקומית חולון, אשר הוקמה ללא היתר על שטח חקלאי והcolsלת מבנה הבניה ממcolaה וממבנה קלה, פרוגלה, סככות ומcolsלה המשמשת כמחסן.

הבקשה ל לבטל צו הרישה הוגשה על ידי המערערים, כאשר המערערים 6-2 לא נכללו כמשיבים לבקשת מתן הצו. המערער 1 נכלל בבקשת כמישיב 50 שהוא חלק מקבוצה של פולשים למתחם חקלאי הנעדרים כל זכות בו. המערערים טענו כי המערערת 2, אמו של המערער 1, רכשה זכויות בחלוקת מהמרקע ע"י הידועים חלקה 53 בגוש 6022 על פי הסכם רכישה שהעתקן צורף לבקשת וכי בית משפט לעניינים מקומיים בראשון לציון קבע כי הינם בני רשות לגבי חלקה

עמוד 1

בית משפט קמא דחה את טענות המערערים ואת בקשתם לbijtol צו ההרישה. מכאן הערעור.

החלטת בית משפט קמא

בית משפט קמא דחה, כאמור, את טענותיהם של המערערים וקבע כי אין להם זכות עמידה להתנגד לצו ההרישה שניתן כדין.

באשר לחלקה 53 שבגosh 22022, קבע בית משפט קמא כי הסכם המכרכן על פיו נטען כי לערערת 2 זכויות בנכס הוא עלום וכי רקשמו של אחד משלושת המוכרים מופיע בנוסח המקרכען, כי עיון באישורים לרישום בפנקס המקרכען מלמד כי אינם מתיחסים לעסקת רכישה נשוא ההסכם אלא לעסקה אחרת בה מוכר הזכויות הוא אדם אחר. בית משפט קמא קבע עוד כי גם בהנחה שעסקת המכרכן הנטענת התקיימה והקנתה לערערת 2 זכויות כלשהן במקרכען, אין הדבר מעיד על זכויותיהם של המערערים וכי לא הוצגו מסמכים המלמדים על העברה או הקניית זכויות במקרכען לערערים.

באשר לחלקה 54 בגosh 2022, בעניינה הסתמכו המערערים על פסק דיןו של בית המשפט לעניינים מקומיים בראשון לציון שניתן במסגרת תיק צ"ה 18-09-27021 וטענו כי לפי הoxicחו את זיקתם לkrakע כבני רשות ביחס לבעל הזכויות בkrakע מר אהוד בן שך, קבע בית משפט קמא כי קביעתו של בית המשפט לעניינים מקומיים בראשון לציון מתיחסת למבנים אחרים שהוקמו בשטח שיפוטה של העיר ראשון לציון ולמקרכען אחרים בגosh 6090 חלקה 48, בעוד שצו ההרישה מתיחס למקרכען אחרים בחולון. על כן קבע בית משפט קמא כי קביעת בית המשפט לעניינים מקומיים בראשון לציון אינה רלבנטית למקרכען אחרים בחולון ואינה מבססת לערערים זכות עמידה בהליך ובקשר למקרכען נשוא הבקשה לbijtol צו ההרישה.

בית משפט קמא קבע עוד כי העובדה שהבעליהם הרשומים של המקרכען לא נקטו בצדדים לפינויים של המערערים לא מקימה לערערים זכות או מעמד חוקי במקרכען; כי תשלומי מיסים אשר לטענת המערערים בהם הם נושאים וטענתם כי המערער 1 מעבד את krakע החקלאית אינם מבססים את מעמדם כבני רשות ואני מראה טעם להוtier מבנים בלתי חוקיים על כנם, וכי הטענה לפיה רשות ציבור ורואה העברו לפני מספר שנים את המערערים להתגורר במקרכען היא טענה בלתי מבוססת.

בית משפט קמא קבע כי גם אם המערערים היו מציבעים על זכות לבקש את bijtolו של צו ההרישה, דין הבקשה לbijtol הצוו להידוחות לגופה. המערערים טענו בפני בית משפט קמא כי לא מתקיים תנאי מהתנאים הקבועים בסעיף 239 לחוק התכנון והבנייה היהות והמשיבה לא הצביעה על קיומו של "ענין ציבורי מיוחד" לממן צו הרישה ללא הרעה. בית משפט קמא הפנה לפסיקה, וקבע כי בנסיבות הייחודיות של המקרכה מתקיים "ענין ציבורי מיוחד" המצדיק את הריסת המבנים שנבנו ללא היתר בנייה כדין והם משמשים למגורים כאשר ייעודם של המקרכעים הוא חקלאי. בית משפט קמא

קבע כי בניתה שלא כדין על קרקע חקלאית תוך שימוש למגורים בקרקע **שייעודה** חקלאי מנוגדת לאינטראס הציבורי ומצדיקה את העדפותו על פני האינטראס של המערערים. כמו כן קבע בית משפט קמא כי מדובר בניתה אסורה רחבה היקף הכוללת 7 מבנים על שטח כולל של כ- 487 מ"ר שנבנו בדרך מאולתרת, וכך הגורמת ל"андרלמוסיה". בית משפט קמא תיאר את הבניתה כ"פרועה" וקבע כי הינה בניגוד חזק לאינטראס הציבורי "שלא יצא חוטא נשכਰ" ולמנועת פגיעה בשלטון החוק ובתוכנונו הסביבתי לרוחות הציבור.

טייעוני המערערים

המערערים טוענים כי טעה בית משפט קמא בנימוקיו לדחית הבקשה לביטול צו הריסה.

לטענת המערערים, היה על בית משפט קמא **לקיים** דין ולברר את טענות המערערים אך הוא לא עשה כן, ובחר באופן אוטומטי בעמדת המשיבה ללא נימוק מinic את הדעת.

לטענת המערערים, הסכם הרכישה שהוצע מטעם אינו "**עלום**" אלא מוכיח כי המערערת 2 רכשה זכויות בחלקים מחלוקת 53 ממר עדני עזרי שהוא בעלם של חלק מהזכויות בחלוקת 53 (במושע) ובכך הוכחה כי היא מחזיקה לכל הפחות בזכות חזית. המערערים טוענים כי טעה בית משפט קמא כשהקבע כי זכויותה של המערערת 2 לא הוקנו למערערים להיות ואין צורך בהעברה או הקניה וכי בזכות חזית בלבד.

לטענת המערערים, זכותם במרקען בני רשות בחלוקת 54 נובעת מהעובדה כי הוכחו ישיבות במרקען במשר שנים רבות ומכוון קבועתו של בית המשפט לעניינים מקומיים לראשונה לצוין מיום 24.3.19 כי המערערים הוכחו את זיקתם לקרקע כבר רשות, לפי שהציגו התכתבויות עם מר בן שך שהוא הבעלים של חלקה 54. בא כוח המערערים טען בעל פה כי אכן ההתקבות מתיחסת לחלוקת 48 אך הבעלים של חלקה 48 הם בעליים של חלקה 54 גם כן.

לטענת המערערים, המערער 1, בנה של המערערת 2, מעבד את האדמות השיכות לאמו והסמכות להן לצורך גידולים חקלאיים מכוח הסכמה פוזיטיבית שאינה בשתייה בלבד שניתנה על ידי בעלי הזכות האחרים לפני מספר שנים, והוא יולדיו מתגוררים בمبנים שעל המקרקעין בהסכמה הבעלים.

לטענת המערערים, עצם העובדה כי מבנה נבנה ללא היתר אינה מבשת קיומו של עניין ציבורי מיוחד בההיסטוריה, וכי היה על המשיבה להראות הצדקה להריסה.

המערערים ביקשו להבהיר בכתב הערעור כי בקשרם לביטול צו הריסה מתיחס רק לשולשה מבנים, המסומנים 4-2 בצו, בהם מתגוררת המשפחה שהם בשטח כולל של 120 מ"ר בלבד, ואולם בית משפט קמא לא תיחס לכך וסביר כי הבקשה מתיחסת לכל המבנים.

המערערים טוענים כי ניסיונה של המשיבה להגדרם כ"פולשים" אשר השתלטו על קרקע חקלאית, כאשר החזקתם בקרקע היא דין, מהוות חוסר תום לב.

טיעוני המשיבה

בא כוח המשיבה טען כי הצו מתייחס למבנים נבנו שלא דין על מקרקעין חקלאיים וכי למעשה מדובר ב"מינוי שכונה" שייצורו פולשים וכי מספר צו הריסה כבר בוצעו למבנים של משפחות אחרות.

בא כוח המשיבה טען כי שלושת המבנים אליהם מתייחסת הבקשה לbijtol צו הריסה נמצאים על חלקה 54 ולא על חלקה 53.

באשר להסכם שהוצע לגבי חלקה 53 טען בא כוח המשיבה כי מדובר בהסכם שתוכנו אינו ברור, אין בו תאריכים והוא לא נרשם בטאבו. באשר לחלקה 54 טען בא כוח המשיבה כי לא תיתכנה הסכמה שbsubטיקה. על כן טען כי צריך בית משפט כאמור בקביעותיו.

בא כוח המשיבה טען כי גם בהנחה שלמערערים קיימת זכות דין להחזיק במקרקעים הרי שמדובר בקרקע חקלאית מוכרחת אשר הבניה עליה אסורה.

בא כוח המשיבה טען כי טענת המערערים שהמדינה שיכנה אותם במקרקעין היא טענה מופרכת ומסמכים המלמדים כי ילדי מערער אמורים להיות בחזקתו - אביהם, אך לא משתמש המשקנה שהמדינה ישבה את האב וילדיו במקום בניגוד לחוק.

באשר לקיומו של עניין ציבורי, הפנה בא כוח המשיבה לפסיקה וטען כי מדובר בעבירות בנייה רחבות היקף המהוות פגעה סביבתית ומחייב העומד לפני פיתוחם של המקרקעין. כמו כן טען לפגעה חמורה בהרתה.

דין והכרעה

לאחר שיעינתי בהחלטת בית משפט קמא ונתקי דעתו לנימוקי הערעור ולעמדת המשיבה, אני סבור כי אין כל מקום להתערב בהחלטת בית משפט קמא לפי שלא נפל בה כל פגם.

ראוי תחילת להציב את המחלוקת על תילה. צו הריסה ניתן ביחס לשבעה מבנים שנבנו ללא היתר ולא דין על שתי חלקות: חלקה 53 וחלקה 54 בגוש 6022 בתחום הרשות המקומית חולון. אין חולק כי המבנים נבנו ללא היתר ועל שטח שייעודו חקלאי. אין גם חולק כי המערערים בנו את המבנים שלא דין והם עושים בהם שימוש שלא דין. בבקשתם

לביטול צו ההורסה עתרו המערערים לביטולו של צו ההורסה ביחס לשלווה מבנים בלבד: מבנים המסומנים בצו ההורסה כמבנים 4-2, ואשר משמשים למגוריהם. בדיון שהתקיים לפני, הבHIR בא כוח המשיבה כי מבנים אלה נבנו ללא היתר ולא כדין על חלקה 53. החלטת בית משפט קמא התייחסה גם לטיעוני המערערים ביחס לזיקתם לחלקה 54. וגם בטיעוני כתוב הערעור העלו המערערים נימוקי ערעור בקשר לקביעות בית משפט קמא בשאלת זיקתם לחלקה 54. אלא שכאלה, הובילו כתוב המערערים משלימים עם צו ההורסה באשר למבנים הנמצאים על חלקה 54, ולפיכך לגבי אלה אין לדון בשאלת זיקתם לחלקה 54 ובשאלת הצדוקות לביטולו של צו ההורסה הנוגע למבנים על חלקה זו. שמעות הדבר היא כי צו ההורסה הנוגע למבנים על חלקה 54 אינם בחלוקת ולגבי לא הועלתה מטעם המערערים הסתייגות בדרך של בקשה לביטולו.

המחלוקה בין הצדדים היא ביחס לצו ההורסה של שלושה מבנים הנמצאים על חלקה 53, כאשר אין מחלוקת כי אלה נבנו והוקמו על ידי המערערים ללא היתר ולא כדין על שטח שייעודו חקלאי.

אשר על כן, מתמקדות השאלות שמעלה הערעור בשתיים: האחת היא השאלה, האם טעה בית משפט קמא בקביעתו כי לערערים אין זיקה למרקען שבחלקה 53 ומ██ך אין הם בעלי זכות לבקש את ביטולו של צו ההורסה המתיחס לשלוות המבנים שעל חלקה זו. השנייה היא השאלה, האם טעה בית משפט קמא בקביעתו כי קיימן "ענין ציבורי מיוחד" במתן צו ההורסה.

באשר לשאלת זיקתם לחלקה 53, טענו המערערים כי הציגו בפני בית משפט קמא הסכם מכיר לפיו רכשה המערעתת 2 12600/173726 חלקים בלתי מסויימים בחלקה 53 בגosh 6022 מהnocרים: מר עדני עזרי הרשם בנסח רישום המקרקעין בעליים של 912409/225/225-X מחלוקת בחלקה 53 ובג' מיל עדני ובג' דורית מרסיאנו, בתמורה לסך של \$6,945. וצוין כי בהסכם נרשם כי בג' מיל עדני ובג' דורית מרסיאנו הן בעלות 3/4 בזכות המכר ועדני עזרי הוא בעל 1/4 מאותן זכויות. בא כוח המערערים טען כי הסכם זה מבסס את זיקתה של המערעתת 2 לחלקה 53 מכוח זכות חזית ולפחות בראשית ראייה, ואולם טעה בית משפט קמא כאשר קבע כי מדובר בהסכם "עמום" ולא קיימן דין ואיפשר לערערים להעיד מטעם את עדני עזרי.

עינתי בהסכם המכיר שצורף לכטב הערעור ואני סבור כי צדק בית משפט קמא עת קבע כי מדובר בהסכם "עמום" אשר אינו נושא תאזריך עריכה ושמות המוכרים הננקבים בו כוללים כאלה שאינם בעלי זכויות רשומות במקרקעין. כזהה, אין בהסכם לבסס ולא בבחינת ראשית ראייה זכות חזית במקרקעין והוא מעלה תהיות רבות תקפותו, בייחודה מקרים בו הציגו אישורים לרישום בפנקס המקרקעין המתיחסים לעסקה אחרת שככל העולה מאותם אישורים נעשתה בין מר בן חומו שמואל לבין שלושת המוכרים ששם נקוב בהסכם הנדון ביום 09.1.7, ובמסגרתה רכשו כל אחד מלאה חלק של 4096/694904 בחלקה 53. אך יש להוסיף כי בא כוח המערערים טען כי העברת הזכויות הנחיצית מתוך הסכם המכיר לא נרשמה בלשכת רישום המקרקעין בשל "כל מיני עניינים שלא קשורים לתמורה".

אשר על כן, אני מוצא מקום להתערב בנסיבות של בית משפט קמא באשר לראיות שהוצעו בפניו להוכחת זיקה חזית למקרקעין וממילא אני מוצא להתערב בקביעתו כי אין בכללה לבסס זכות חזית במקרקעין, לפי שקבעה זו מבוססת היבט על הראיות שהוצעו בפניו.

גם אם אין ח�ות המערערים כי יש בידם זכות ח�ות בחלקה 53 וכי המאפשרת להם לבקש את ביטולו של צו הרישה המתייחס לשלוות המבנים המשמשים אותם למגורים על אותה חלקה, הרי שאינו מוצא כיصدق בית משפט קמן גם בקביעתו כי צו הרישה הוצא מכוח סעיף 239 לחוק התכנון והבנייה כדין, כי התקיימו התנאים להוצאתו לרבות התנאי בדבר קיומו של "ענין ציבורי מיוחד".

צו הרישה הוצא לאחר תיקון 116 לחוק התכנון והבנייה שתכליתו ידועה והוא ליצר אכיפה מהירה ויעילה כנגד מבנים שנבנו ללא היתר ואשר מסכנים את העשויים בהם שימוש ואת הציבור.

עיקר טרוניות המערערים היא כי בית משפט קמן הניח שעצם קיומם של מבנים שנבנו ללא היתר מהו "ענין ציבורי מיוחד", אלא שלא כן.

טרם שادرש לנימוקים לדחית טיעוני המערערים בהקשר זה, אני מוצא לנכון להפנות לדברי בית המשפט העליון בע"פ 3490/97 **יצחק נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה כפר סבא** [פורסם ב深刻的] (3.2.98) אשר חלקם אוזכר בפסק דין של בית משפט קמן, תוך הסבר תשומת הלב כי סעיף 212 הוחלף לאחר תיקון 116 לחוק סעיף 239 ואף אם בהרחה מסויימת:

"**לשיטתי, יש להבחין בין סמכותו של בית-המשפט להוראות על הרישה לפי סעיף 205 לחוק התכנון - בעקבות הרשעה באחריות להקמת מבנה ללא היתר - לבין הסמכות הנתונה לבית-המשפט בסעיף 212 לחוק התכנון להוראות על הרישת מבנה שהוקם ללא היתר, ללא קשר להרשותה. תכליתו של צו הרישה לפי סעיף 205 הנ"ל היא, להחזיר את המצב לקדמותו ולסליך מבנה שהוקם תוך הפרת החוק לבסוף ימצא חוטא נשכר; בעוד שתכליתו של צו הרישה לפי סעיף 212 הנ"ל היא, שמירת הסדר הציבורי ומונעת מטרד מן הציבור בשל עצם קיומו של מבנה בלתי חוקי. לא בכך מדובר סעיף 205 הנ"ל ב"אמצעים נוספים" לענייניהם**" לענייניו של עבריין בניתה, ואילו סעיף 212 האמור מדובר ב"הרישה ללא הרשותה", כאמור - שאין בה מושם נקיטת אמצעים כנגד עבריין בניתה, אלא בהסתדרת "מכשול" לרבים במובן הרחב של המושג. צו הרישה לפי סעיף 205 לחוק התכנון מכון כנגד העבריין; בעוד שצו הרישה לפי סעיף 212 לחוק האמור מכון כנגד ה"מבנה" שהוקם ללא חוק.

כאשר מדובר בהרישה מכוח הסמכות שבסעיף 205 לחוק התכנון, די לה לتبיעה בקיומה של הרשותה בהקמת מבנה ללא היתר, והכלל שקבע בית-משפט השלום כנקודות מוצא למtan צו הרישה במקרה דין - "אכן, בדרך כלל בניתה ללא היתר דין להיארס" - כוחו יפה בעניין זה.

ברם, כאשר מדובר בבקשת למtan צו הרישה ללא הרשותה - לפי סעיף 212 לחוק התכנון - השונים פניו הדברים. בעניין זה, אין די לה למדינה בהוכחה כי נתקיים התנאים המקיימים את הסמכות לצוות על הרישה, ועליה להוכיח כי בנסיבות העניין ישנה הצדקה ליתן צו כמה מטעמים של "ענין ציבורי" חשוב; כאשר בפני המתנגד למtan הצו פתוחה האפשרות להציג שיקולים התומכים בהתנגדותו. צו הרישה ינתן רק במקום **ששיקולי ה"ענין הציבורי" גוברים על השיקולים האחרים שמציג המתנגד. העובדה שהמבנה נושא הבקשה הוקם ללא היתר,**

מהוות תנאי יסודי לסמכותו של בית-המשפט לפי סעיף 212 לחוק התכנון ומקובל עלי' שעצם הקמתו של המבנה שלא כחוק מהוות שיקול נכבד להריסטו. ברם, כלל, לא יהיה די בשיקול זה בלבד כדי להכריע את הcpf בזכות מתן צו הרישה, ועל בית-המשפט לבחון אם בנסיבות העניין מחייב העניין הציבורי את הריסת המבנה.

אמנם, לשון הפתיחה של סעיף 212 הנ"ל מדברת בסמכות "לצהות כאמור בסעיף 205", ולכאורה - מتابקשת מכך המסקנה כי המדבר ב"סמכוויות" זהות בכל הקשור ליישום. ברם, הבדיקה בקשר לישום הסמכות הקבועה בשני הטעיפים האמורים נעוצה באופןיה של הסמכות ובתכלית ישומה ולא בלשון המבטאת אותה. על-מנת להצדיק מתן צו הרישה, על בית-המשפט לבדוק כל מקרה "לאור נסיבותיו ומול הנسبות הייחודיות של המקרה, גם ניתן בית-המשפט את דעתו לאינטראס הציבורי שחוטא לא יצא נשכר, וכי אין להתייר התרחבות האנדראלמוסיה בכל הנוגע לחוקיות הבניה" (מתוך רע"פ 3460/94-3465, 3472-3476 [2]).

יהיו אפוא מקרים שבהם יגיע בית-המשפט לכלל מסקנה כי יש הצדקה ליתן צו הרישה לפי סעיף 212 הנ"ל בשל כך שבנסיבות המוחdot למקרה, עומדת הורתת המבנה הבלתי חוקי על כנו בנויגוד חזק "לאינטראס הציבורי שחוטא לא יצא נשכר"; יהיו מקרים שבהם הצדקה למתן הצו במניעת האנדראלמוסיה" שיזכרת בניה ללא היתר ויהיו מקרים שבהם תימצא הצדקה למתן הצו ב"מטרד" שיזכר המבנה שנבנה שלא כחוק. ברם, על-מנת להגיע לכלל המסקנה האמורה, על בית-המשפט לעמוד כנגד השיקולים "הציבוריים" האמורים - שאינם מהווים, כאמור, רשותה ממשה - את השיקולים ה"אישיים" של המתנגד להרישה, ומטבע הדברים, שתהינה בוודאי נסיבות שבן יגברו השיקולים ה"אישיים" על השיקולים ה"ציבוריים", והמבנה שהוקם שלא כחוק לא יהריס (ראה ע"פ 318/81 ג'רטி נ' מדינת ישראל [3]; ועיין ע"פ (ת"א) 489/94 לדני נ' מדינת ישראל [5]).

עjon בפסק דין המפורט והמנומך של בית משפט קמא מלמד כי שקל שיקולים ציבוריים נרחבים ולא הסתמך על שיקול צר כפי טענת המערערים. בית משפט קמא שקל בפסק דין שיקולים שונים הנוגעים לאינטראס הציבורי, han כאלה הנוגעים לשימוש האסור הנעשה בקרקע בנגד ליעודה החוקלי, han כאלה הנוגעים להיקפה ולעובדתה כי מדובר בבניה מאולתרת, והן כאלה הנוגעים לשמרה על הסדר הציבורי ועל שלטון החוק ומניעת הפלרות. דומה כי המערערים התעלמו מנימוקיו המפורטים של בית משפט קמא בעניין זה; שהם נימוקים המבוססים אינטראס ציבורי מיוחד ומובהדק בסילוק המבנים האסורים מהسطح החוקלי, אשר מסכנים את יושביהם ואת הציבור.

סוף דבר, אני דוחה את הערעור.

בשול פסק הדין, ובהתיחס לנסיבות אישיות מורכבות של המערערים ובני משפחותם, שאינו יכול להתעלם מהן מבחינה אונשית, הרי שאינו סביר כי הפתרון לנסיבות אלה ולמצוקת הדיוור של המערערים אינו בהליכים למניעת ביצוע צו הרישה, אלא בהליכים אל מול גורמי הרווחה והדיוור הציבורי.

המציאות תעביר את פסק הדין לצדים.

ניתן היום, ד' שבט תש"פ, 30 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.